

היום נלמד בעזרת ה':

זבחים דף קכ

(בעמוד הקודם)

בעי רבי זירא - עולת כמת יחיד: עולה שנשחטה בכמה קטנה, ולאחר מכן הכניסה לתוך המחיצות של כמה גדולה (כגון בנוב או בגבעון), ולאחר מכן הוציאה בחזרה מחוץ למחיצות. מה דינה של העולה? האם יש לה דינים של קרבן שהוקרב בכמה גדולה? והיינו שאם היה זה קרבן שלמים הוא היה טעון תרומת חזה ושוק, ולכן היה צריך להחזיר אותו בחזרה למחיצות ולתרום את החזה והשוק שם לכהנים.

מי אמרינן: הספק - האם מכיון שהכניס אותה לבמה הגדולה, קלטו אותה המחיצות ודינה כקרבן של כמה גדולה. או מכיון שהחזיר אותה החוצה, חזרו דיניה לקרבן של כמה קטנה.

תשובה: לאו היינו פלוגתא דרבה ורב יוסף? האם לא נחלקו בזה רבה ורב יוסף? כדלהלן.

דתנן, קדשי קדשים ששחטן בדרום, מועלין בהן (ואם עלו לא ירדו): הם פסולים להקרבה משום שדינם להישחט בצפון, ובכל אופן יש בהם דין מעילה.

ואיבעיא להו ירדו מהו שיעלו עלו מהו שירדו? רבה אמר לא עלו ירדו ורב יוסף אמר עלו לא ירדו: והסתפקנו מה הדין אם העלו אותם כבר למזבח, האם מורידים אותם ממנו או לא? נחלקו בזה רבה ורב יוסף.

אם כן, כאשר שחט את הקרבן בדרום מחוץ למקומו הראוי לו, דומה הדבר לשחיטה בחוץ. ונחלקו רבה ורב יוסף האם כשהעלה אותו למזבח, המזבח קולט אותו או לא. ולכאורה גם כאן תהיה את אותה מחלוקת, בשוחט מחוץ לבמה הגדולה ומכניסה למחיצות הבמה הגדולה, האם המחיצות קולטות אותה או לא. כי ביחס לבמה הגדולה, השחיטה בכמה הקטנה נחשבת לשחיטה מחוץ למקומו.

דחייה: **תיבעי לרבה תיבעי לרב יוסף:** יש להסתפק בדבר בין לרבה ובין לרב יוסף. לרבה - האם מה שאמר רבה שהמזבח לא קולט את הקרבן שנשחט מחוץ למקומו, זה דוקא במזבח, כי הדין הוא שהמזבח מקדש רק את הקרבן הראוי לו ולא את מה שלא ראוי לו. ולכן הוא לא מקדש את הקרבן שנשחט בדרום שאינו ראוי להקרבה. אבל לגבי קרבן שנשחט בכמה קטנה ונכנס למחיצות הבמה הגדולה, כאן המחיצות יקלטו אפילו קרבן שלא ראוי להם (כי אינו ראוי להקרבה).

או דלמא אפי' לרב יוסף: והספק לרב יוסף - דוקא שם אמר רבי יוסף שהמזבח קולט את הקרבן, בגלל שבסופו של דבר הקרבן נשחט בתוך מקום אחד, שיש בו מקום שראוי לו. דהיינו בתוך העזרה שצד צפון שבה ראוי, ואמנם שהוא שחט בצד דרום. אבל אם שחט מחוץ לבמה הגדולה והכניסה לתוכה, יש כאן שני מקומות שונים, ובכזה מקרה המקום האחד לא יקלוט קרבן מהמקום האחר.

מילתא דפשיטא ליה: דבר שפשוט לרבה מצד אחד ולרב יוסף מצד שני, הסתפק בו רבי ינאי.

דבעי רבי ינאי - איברי עולת במת יחיד שעלו למזבח, מהו שירדו? רבי ינאי הסתפק מה הדין באיברים של עולת במת יחיד שעלו למזבח בכמה הגדולה, האם מורידים אותם?

היכא דלא משלה וכו': הגמרא מבארת את הספק. במקרה שלא משלה בהן האש של המזבח אין ספק שירדו מהמזבח. וכל הספק במקרה שמשלה בהן האש.

*

איתמר שחיטת לילה: שחיטת קרבן בלילה בבית המקדש פסולה. השאלה היא מה הדין בכמות יחיד, האם שחטה בלילה כשרה או פסולה? נחלקו בזה רב ושמואל.

וקא מיפלגי בדרכי אלעזר: והם נחלקו בדבריו של רבי אלעזר. רבי אלעזר הקשה סתירה בין שני פסוקים בספר שמואל. במלחמה עם פלשתים הקדישו העם את בהמות השלל לקרבנות. אך הם שחטו אותם ואכלו אותם מבלי להקריבם. ואז שאול אמר להם שהם בגדו בה' וחסאו. וביקש מהם להביא אבן גדולה שתשמש ככמה קטנה, עליה הוא יזרוק את הדם ולאחר מכן הם יאכלו את הבשר.

אלא שמצד אחד כתוב "ויאמר בגדתם, גלו אלי היום אבן גדולה" משמע שצריך להקריב את הקרבנות בכמה בעוד שעדיין יום ולא בלילה. ומצד שני כתוב "ויאמר שאול פוצו בעם ואמרתם להם, הגישו אלי איש שורו ואיש שיהו ושחטתם בזה ואכלתם, ולא תחטאו לה' לאכול על הדם. ויגישו כל העם איש שורו בידו הלילה וישחטו שם" והיינו שהם הקריבו את הקרבנות בכמה בלילה. זו היתה קושייתו של רבי אלעזר.

מר משני וכו': ועל קושיה זו תירצו רב ושמואל. אחד מהם תירץ - את החולין שחטו בלילה ואת הקודשים ביום. לפי דעה זו גם בכמה קטנה פסולה שחיטה בלילה. ואחד תירץ - את הקורבנות שהוקדשו להקרבה בכמה גדולה שחטו ביום, ואת הקודשים שהוקדשו לבמה קטנה שחטו בלילה. לפי דעה זו שחיטה בלילה כשרה בכמה קטנה.

*

איתמר עולת במת יחיד, רב אמר אין טעונה הפשט וניתוח, ורבי יוחנן אמר טעונה הפשט וניתוח.

וקא מיפלגי בדר' יוסי הגלילי: ומחלקותם על דברי ריה"ג. ריה"ג אמר עולה שהקריבו ישראל במדבר בסיני לפני מתן תורה, לא היתה טעונה הפשט וניתוח. כי הדין של הפשט וניתוח התחיל מאהל מועד, שאז נאמר בספר ויקרא את הדין הזה. לדעת רבי יוחנן כוונת ריה"ג שמזמן אהל מועד ואילך יש את הדין של הפשט וניתוח, בין בכמה גדולה ובין בכמה קטנה. לדעת רב רק בכמה גדולה ולא בכמה קטנה.

תניא כותיה דרבי יוחנן וכו': הדברים ששונים בין כמה גדולה לבמה קטנה הם - 'קרן וכבש ויסוד וריבוע' שישנם בכמה גדולה, ולא בכמה קטנה. וכן 'כיור וכונו' ישנם בכמה גדולה, ולא בכמה קטנה. וכן 'הנפת חזה ושוק' ישנם בכמה גדולה, ולא בכמה קטנה.

והדברים השווים בשתי הבמות - שחיטה, הפשט וניתוח, זריקת הדם המתירה את הקרבן, מחשבת פיגול הפוסלת את הקרבן, מומין בקרבן, וזמן אכילת הקרבן כפי דינו.

*

למדנו במשנה - אבל נותר והזמן והטמא שוין בזה ונזה:

תנו רבנן מניין לעשות זמן בכמה קטנה כבמה גדולה? מניין שיש דין 'נותר' לבשר שנשאר לאחר זמנו בכמה קטנה? והברייתא מבארת -

(אמרה תורה לן ישרף) ופיגול ישרף מה פיגול פסול בנמה אף לן פסול בנמה או כלך לדרך-ה) **זהא אמרה תורה לן ישרף וכו'**: היה מקום לומר שאין דין 'נותר' בכמה קטנה. כי התורה אמרה שקרבן שעבר עליו הלילה לאחר זמן אכילתו, נפסל ב'לינה' ודינו לשריפה. וכן קרבן שיצא מחוץ לעזרה, דינו בשריפה. אם כן, כמו ש'יוצא' כשר בכמה קטנה משום שאין לה מחיצות ואין בה פסול של יוצא, כך גם קרבן ש'לן' יהיה כשר בכמה קטנה ולא יהיה בה פסול של 'נותר'.

שואלת הברייתא: ולא ק"ו הוא מעופות? האם אין קל וחומר מעופות שנותר פוסל בכמה קטנה? הקל וחומר הוא - אם עופות שאין מום פוסל בהן, בכל אופן 'זמן' (כלומר 'נותר') פוסל בהן. כל שכן קודשי במה קטנה שהמום פוסל בהן, שגם 'זמן' יפסול בהן!

הברייתא דוחה: מה לעופות וכו': דוקא עופות שאין הזר כשר להקריב אותם יש בהם פסול של נותר, אבל במה קטנה שהזר כשר להקריב בה קרבנות גם לא יהא בה פסול של נותר!

אם כן נשארנו בשאלה מדוע באמת 'נותר' פוסל בכמה קטנה?

הברייתא משיבה: תלמוד לומר "וזאת תורת זבח השלמים" לעשות זמן במה קטנה כזמן במה גדולה: כל הזבחים השוו זה לזה ל'תורה אחת', בין בכמה קטנה ובין במה גדולה, לגבי מה שנאמר שם בפרשה. דהיינו לפסול של נותר, ולפסול של פיגול.

 הדרן עלך מסכת זבחים

סיימנו זבחים באופן מעולה

אל מנחות נמשיך עד כלה

ויהי רצון שנזכה ונתעלה

יבנה המקדש עיר ציון תמלא

ושם נשיר שיר חדש וברננה נעלה